

Dapertut el vitg da Bogn Ragaz (ed a Vaduz) anfl'ins sculpturas d'artists digl entir mund.

FOTOS S. BEARTH

Il cadillac da marmor da Roland Balladi ei ina dallas rodond 400 attraccziuns alla quarta triennala da sculpturas a Bogn Ragaz.

La «donna» da Fernando Bolero pertgira las cazzolas ed il cadillac ell'entrada dil Grand Hotel Quellenhof.

Art da tut il mund ella regiun da Sargans

Bogn Ragaz e Vaduz presentan la quarta triennala da sculpturas

DA SUSI BEARTH / ANR

■ **Ils 16 e 17 da matg vegn la quarta triennala da sculpturas aviarta a Bogn Ragaz ed a Vaduz. Cun rodond 400 sculpturas da 79 artistas ed artists ord 15 tiaras daventa l'exposiziun per in miez onn in punct culminont internaziunal.** Amaturs d'art ston bunamein visitar l'exposiziun da sculpturas che porchas per mintga gust entatgei aparti – mo era per tals che s'interessan pli tost pauc pigl art val'ei da far ina spassegiada ella regiun da Sargans. Gia uss ei ina gronda part dallas sculputras en siu liug e l'Agentura da novitads rumantscha ha dau in'egliada el parc d'in renomau hotel ed ellas vias da Bogn Ragaz. La qualid e diversitad dallas sculpturas fa surstar e smarvegliar – alla quarta triennala ein veramein artists da renum presentai. In bijoux tut aparti ei il cadillac da marmor digl artist talian *Roland Baladi* ch'ei posiziunaua alla via d'entrada tiel Grand Hotel Quellenhof – leu nua che signuras

e signurs carreschan si e giu cun lur limusinas da luxus. Uonn stat l'exposiziun sut il motto «Spuren legen – Spuren lesen» e duei augmentar la valor sociala digl ambient da viver direct – en in temps – nua che valurs vegnan disfatgas entuorn entuorn. Igl art entra sco distracziun segira el trot dil mintgadi a Vaduz e Bogn Ragaz. Art che vegn presentat gratuitamein e nunfiltraus als observaders. Aschia piarda il surmaun da mondas economicas per in mument sia forza. L'exposiziun sut tshiel aviert da rodond 400 sculpturas ei la pli gronda da siu gener en l'Europa.

Negina porta – negina entrada

Ils 79 artists da 15 tiaras ein era part d'ina confruntaziun unica culla natira. Ei dat negin prezi d'entrada e negina tema da contact. Ils sentiments specials che semuossan duront spassegiar tras la cuntrada fittada cun art ein ina part dil concept da succes da Bogn RagARTz. Beinenqualin vegn a sefermar pli ditg

tier ina ni l'autra sculptura. Segir era tier las «petgas magicas» dall'artista *Renata Schalcher* che midan color e motiv tut tenor posiziun digl observader, glisch e contuorn. L'aventura d'entrar en ina conversaziun emozionala cugl art amiez in vitg ha ina fascinaziun speciala – specialmein ella natira che semida dalla stad tier igl atun.

Art – pass per pass

Conversaziuns sedattan era denter visitaders – aschia era cun l'anr ed in habitont da Bogn Ragaz (forse er'ei era in hosp dil hotel) che spassegiava cun siu tgaun e contemplava l'eleganta nav da *Silvio Santini*. Siu facit: «Uonn ei l'exposiziun veramein bellezza, ei ha buca da quels mantuns da ruina sco era schon.» Colurs e glisch amiez la cuntrada muntagnarda sviluppeschan tuttenina tut auters effects dallas sculpturas. Avon treis onns han 400 000 visitaders mirau l'extendida exposiziun. «Mo entras quei entusiassem eis ei pusseivel da

recaltgar sigl entir mund avunda daners per in budget dad 1,5 milliuns francs», scriva igl organisatur *Rolf Hohmeister* el communicau da pressa. Ensem cun sia donna Esther, confamiliars e numerus amits e gidonters organischa el la Bad RagARTz. «Quei cheu ei negin museum. Ei dat buc escha e negin prezi d'entrada. Ins sto mo esser disposts da s'entupar pass per pass cugl art», di *Esther Hohmeister* ed aschunta in'anecdota: «Jeu seregordel d'in um giuven ch'ei vegnius dumandau sch'el seigi ius alla Bad RagARTz. El ha rispundiu: 'Jeu sundel ius tier ella – ella ei vegnida tier mei'.»

Reclama nunpagabla

Quei che fa specialmein ventirevels ils organisaturs ei da sentir il plascher dils carstgauns. «Anavos vegnan buca francs, mobein sentiments.» Da ga tier ga gudogna la triennala da sculputras buca mo grondezia, mobein era stema ella scena d'art. Ils dus loghens profite-

schan entras l'attenziun dils mieds da massa internaziunals e vegnan aschia tier ina reclama nunpagabla. Aschia seigi era la percepciun dalla populaziun semidada. Els che lain posiziunar avon lur ustrias e casas figuras scurrilas, umens entagliai ord lenn ni animals surdimensionals e viv-blaus e bia auter paran da guder igl art. Tier in budget da rodond 1,5 milliuns francs e negina entrada secapechi ei da sesez che negin dueigi vegnir rehs entras quell'exposiziun. Il di d'avertura, sonda ils 16 da matg 2009 vegn organisau ina gronda fiasta d'artists silla piazza dil vitg a Bogn Ragaz. Denter auter sepresenta il duo da comedy Lapsus ensem cun Club da sgugialaders Alpenrösl. La dumengia vegn il festival dallas sculpturas pintgas aviarts el vegl bogn Pfäfers ed allas 17.00 vegn l'exposiziun aviarta a Vaduz.

La triennala da sculpturas a Bogn Ragaz e Vaduz cuoza dils 16 da matg entochen igl 1. da november. Informaziuns silla pagina d'internet www.badragartz.ch

Aber «hey», nus vegnin mo pli vegls

Las Liricas Anals presentan in niev song encunter la crisa

■ **(anr/sb) Il mund ei en ina crisa economica. Mo DRS Virus procura per megliers temps – ni silmeins per bialts. Cun 14 bands svizras ha Virus produciu in album cun songs encunter la crisa. Era las Liricas Anals ein dalla partida cun lur pli niev toc «hey».** Tuttas bands ein live tier DRS Virus e presentan lur song ch'ellas mettan era a disposiziun gratuitamein per cargar giu. La seria ha entschiet ils 11 da matg e cuoza aunc tochen ils 14 da zercladur. Ils 14 da matg ein las Liricas Anals vidlunder cun «hey» – in song ord la crisa – ch'ei han produciu aposta per quei album. Denter auter dat ei era canzuns da Dodo feat, Elijah, Greis e Fidfleisch feat. Rapper Schmed. Per cargar giu gratuitamein ils «bonustracks» per la crisa e per dapli informaziuns saveis vus visitar la pagina d'internet www.drsvirus.ch.

Schallallallalla...

Cun lur canzun dalla crisa tarmettan las Liricas Anals in messadi ora el mund. Ils rappers contan ch'ei hagian schon capiu che la crisa hagi surpriu – mo empriu hagi il mund tuttina nuot. Ei vulan

denton tuttina veser positiv la causa e guder la veta – era sch'igl ei buc adina sempel. «Malgrad ina crisa d'economia astg'ins buca metter il tgaun el sablun», di MC Flepp. Zacu mondi ei schon puspei ensi e tochen lu regnien ei la dira. «Nus lein guder la veta cumpleinamein, to-

chen ch'ella siara la geina», contan ei plein slonsch per cuntinuar cun ina prisa humor: «Nus schein dar las temas, vein mo egl per femnas, lezzas ein aunc mendras.» Ed empau han ei raschun pertgei: «Hey, nus vegnin mo pli vegls... schallallallalla!»

Cun «hey» han las Liricas Anals scret in song encunter la crisa.

MAD

Laax: Cuors da romontsch sursilvan

■ **(anr/gv) Igl onn 1969 ein 20 personas separticipadas agl prem Cuors romontsch sursilvan a Laax.** Ils davos onns visetan ella media entuorn 70 personas ils cuors organisai uonn a Laax ella Casa Caltgera, el Center da competenza e management egl anteriur hotel Arena Alva ed ella Sentupada. «Cun in tec luschezia savein nus menar il cuors culla pli liunga tradiziun, tonpli che nus essan sesviluppai e carschi cuntinuadamein duront ils davos quater decennis», scrivan ils organisaturs. Era uonn porchas il cuors novaziuns. Ei dat in ulteriur nivel ed ils participonts han la pusseivladad da schar certificar tenor il rom da referenza europeu.

Pedagogas e pedagogs specialisai ella filologia instrueschan ils participonts. El nivel 8 instrueschan ulteriur aunc docents hospitonts cun prelecziuns e seminaris sin scalem universitar. Sco ils organisaturs puntueschan ei il Cuors romontsch sursilvan era adattaus per Romontschas e Romontschs che vulan seperfectuar en lur lungatg mumma.

Sper l'instrucziun el lungatg organischa la Fundaziun retoromana era in program accumpignont che tracta la cultura e la cultura indigena. Ils participonts profitechan dalla savida da referents in-

digens e d'ordeifer. Excursiuns ella regiun completeschan la purschida.

A caschun digl onn giubilar datti treis purschidas da character retrospectiv e presenta quellas al cuors dils 12 tochen ils 25 da fenadur 2009. Quellas purschidas ein: 40 onns – 40 albums da fotografias; exposiziun 40 onns Cuors romontsch sursilvan ella Galleria d'art ella Arena Alva ed ina presentaziun electronica davart 40 onns Cuors romontsch sursilvan.

reclama

Iniziativa d'etica

GEA
ils 17 da matg

Nossas valurs.
Per tuts.

www.ethik-initiative.ch